

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Dawid Białek

Informacje ogólne		
Nr obiektu	037	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	ZIMNIK - GRANITY	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 16°15'27.14"	Szerokość: 51°0'25.77"
Gmina	Mściwojów	
Opis lokalizacyjny	Kamieniołom położony jest w południowej części wsi, na południe od drogi w kierunku Czernicy	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Kamieniołom o zarysie kwadratu o bokach 160 na 160 m. Zalany, wysokość ścian ponad lustrem wody do 6 m	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Petrografia skał magmowych, mineralogia – minerały pegmatytów	
Rodzaj obiektu	Nieczynny kamieniołom	
Litologia	Granitoidy i pegmatyty	
Forma rzeźby terenu	Niski, mało wyróżniający się pagórek podłoża granitowego, o wysokości względnej pierwotnie około 25 m, przechodzący ku północy w równinę założoną w utworach neogenu i czwartorzędu.	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Antropogeniczny	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Odśnieżenie położone jest na bloku przedsudeckim, w obrębie masywu granitoidowego Strzegom-Sobótka. Masyw ten jest wyraźnie wydłużony na kierunku SE-NW i wzdłuż tej osi jego długość dochodzi do 50 km. W najszerszym miejscu, w okolicach Sobótki jego szerokość dochodzi do 12 km. Największe kamieniołomu zlokalizowane są w zachodniej części masywu, pomiędzy Strzegomiem a Paszowicami. W obrębie masywu wyróżnia się cztery odmiany granitoidów: granity hornblendowo-biotytowe i granity biotytowe (występujące głównie w zachodniej części masywu) oraz granity	

	<p>dwułuszczkowe i granodioryty biotytowe (występujące w części wschodniej). Wiek tych granitoidów określona na ok. 300 mln lat (Turniak i in. 2014).</p> <p>Pod względem geomorfologicznym wchodzi w skład zrębu Wzgórz Strzegomskich, które w części granitowej mają charakter skupienia gór wyspowych o wysokości do 100 m. Niższe pagórki występują w otoczeniu najwyższych wzniesień i są częściowo pogrzebane pod młodszymi osadami neogenu i czwartorzędu. Rzeźba gór wyspowych ukształtowała się przez procesy głębokiego wietrzenia chemicznego granitu i erozyjnego usuwania zwietrzelin i proces ten miał miejsce w paleogenie; w neogenie zmiany rzeźby były już mniejsze.</p>
Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	<p>Odstąpienie zlokalizowane jest w obrębie najpowszechniejszej odmiany w obrębie masywu Strzegom-Sobótka, tzn. w granitach hornblendowo-biotytowych. Jest to skała barwy jasnoszarej, równoziarnista. W kamieniołomie można wyróżnić dwie odmiany granitu różniące się wielkością składników: granity drobno- i gruboziarniste. W odmianie drobnoziarnistej, tzw. granicie z Zimnika, może pojawiać się muskowiit kosztem hornblendy. W obrębie kamieniołomu licznie występują mikrokryształiczne enklawy maficzne, a także ksenolity o wyraźnie widocznych teksturach kierunkowych, będące fragmentami skał osłony masywu. Można natknąć się również na miarole i druzy pegmatytów, z dużymi kryształami kwarcu dymnego, skaleni, epidotu, fluorytu, laumontytu czy stilbitu. Powszechnie widoczne są szliry i żyły aplitów. Duże, gładkie powierzchnie ścian kamieniołomu są efektem obecności 3 systemów spękań, w przybliżeniu prostopadłych do siebie. Takie systemy spękań, będące rezultatem stygnięcia magmy, są powszechne w ciałach granitowych.</p>
Historia badań naukowych	<p>Obserwacje dokonywane w tym kamieniołomie były wykorzystywane we wszystkich, istotnych opracowaniach naukowych dotyczących masywu granitoidowego Strzegom-Sobótka.</p>
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	<p>Bardzo atrakcyjne miejsce do nurkowania o maksymalnej głębokości do 28 m</p>
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	<p>Domańska-Siuda, J., 2007. The granitoid Variscan Strzegom-Sobótka Massif. In: Kozłowski, A., Wiszniewska, J. (Eds.), Granitoids in Poland. Archivum Mineralogiae Monograph 1, pp. 179–191.</p> <p>Majerowicz A., Masyw granitowy Strzegom-Sobótka. Studium petrologiczne, Geol. Sudet., vol. 6, Warszawa 1972.</p> <p>Puziewicz, J., 1990. Masyw Strzegom-Sobótka — obecny stan wiedzy. Archiwum Mineralogiczne 46 (2), 95–141.</p> <p>Turnia K, Mazur S., Domańska-Siuda J., Szuszkiewicz A. 2014. SHRIMP U-Pb zircon dating for granitoids from the Strzegom-Sobótka Massif, SW Poland: Constraints on the initial time of Permo-Mesozoic lithosphere thinning beneath Central Europe. Lithos, 208-209, 415-429</p>

Inne uwagi	brak
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Obiekt o dużych walorach edukacyjnych, pozwalający przedstawić zagadnienia powstawania i umiejscowienia skał magmowych, oraz sposobów tworzenia się i rodzajów pegmatytów
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Kamieniołom położony jest na terenie będącym własnością Kopalni Granitu Zimnik co ogranicza jego dostępność. Jednakże właściciel tego terenu podchodzi z dużym zrozumieniem do osób zainteresowanych aspektem geologicznym odsłonięcia (dużo mniejszym zrozumieniem wykazuje się wobec osób chcących tam nurkować czy pływać). Część ścian niedostępna ze względu na zalanie kamieniołomu wodą. Wiele z nich jest pionowa i wysoka, co może być powodem zagrożeń dla bezpieczeństwa.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Obok kamieniołomu poprowadzono szlak rowerowy gminy Mściwojów
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Część terenu przylegająca od zachodu do kamieniołomu wykorzystywana jest jako składowisko odpadów Kopalni. Obiekt mocno zaśmiecony przez zwiedzających

Dokumentacja graficzna

037_1 Widok na wschodnią ścianę kamieniołomu

037_2 Południowo-wschodnia część kamieniołomu z zaznaczającymi się trzema systemami spękań – jednym poziomym i dwoma pionowymi.

037_3 Południowa ściana kamieniołomu z dobrze widocznym subhoryzontalnym systemem spękań.